

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulis XIV. De Consanguinitate & Affinitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

que impedimentum affinitatis respectu propria uxoris, quatenus est privativum juris jam quæsitum ad petendum debitum, non afficit ignorantem. Tambur, Bonac, Perez, Sporer apud P. Kugler de Matrim. 1329. contra communiorem. Prob. 1. Privatio juris debitum petendi est poena juris Ecclesiastici propter delictum incestus statuta, cum inhabilitas esse non possit in ordine ad Matrimonium, quod jam est contractum: sed poena ab ignorante jus Ecclesiasticum quæ poenale non incurritur; qui enim ignorat jus Ecclesiasticum quæ poenale, in illud non delinquit, licet delinquat contra jus naturale & divinum, à quo tamen neutro hæc privatio est inducta, item licet delinquat contra Jus Ecclesiasticum quæ prohibens, saltem si prohibitionem sciat. Prob. 2. qui ignorat hoc Jus Ecclesiasticum, quo inducitur privatio juris petendi debitum, illud non transgreditur scienter, quatenus est inductum privationis & poenæ, prout tamen videtur requirere. c. 1. cit. ergo. Et hinc ignorantia facti etiam juxta adversarios excusat. Prob. 3. Constitutionibus Ordinariorum (consequenter & Pontificis) quoad poenas in iis statutas non ligantur illi, qui has ignorant. c. 2. de Constit. in 6. quia æquum non est æquali poena punire transgressorem Legis ex ignorantia, quæ puniunt transgressores ejus malitiosus, & sciens poenam à lege sancitam. Et ideo Coninck, Palao, alii apud & cum P. Schmalzgrueber ad Tit. de penis n. 105. tanquam probabilius docent, irregularitatem ex delicto (non obitante, quod sit inhabilitas, & forte principaliter) utpote poenam non incurri ab ignorante legem Ecclesiasticam, quæ delictum suum sub speciali poena prohibuit. Vid. dicta superius ad tit. De eo, qui duxit &c. n. 6. & 7.

7. Dubitabis, an impedimentum affinitatis, ex copula illicita orta, sufficienter probetur per assertionem vel confessionem unius, vel etiam utriusque complicitis? R. cum distinctione: si agitur de Matrimonio primum contrahendo, sufficit unius confessio; quia agitur de peccato vitando, ut habet communis. Si vero agitur de Matrimonio jam contracto rursus dissolvendo, nec utriusque confessioni vel assertioni creditur, sed requiruntur idonei testes, vel impedimenti existentia debet esse notoria. c. 3. & 5. h. r. Ratio, quia Matrimonii dissolutio non pendet à potestate conjugum, & proli aliisque Matrimonii bonis præjudicat, ac insuper periculum est, ne conjuges se mutuo fastidientes colluderent, seque hac ratione liberare intenderent difficili jugo.

TITULUS XIV.

De Consanguinitate, & Affinitate.

SUMMARIUM.

1. 2. Cognatio naturalis includit consanguinitatem & affinitatem. Quid sit consanguinitas.

3. Quid & quod sit linea, & quid Gradus in consanguinitate.
4. Nomina & gradus consanguineorum.
5. Regula discernendi gradus, quibus distant consanguinei inter se, de utroque jure.
6. 7. 8. Notanda circa arborem consanguinitatis, & discernendos gradus.
9. Quando gradus sint computandi secundum jus canonicum, & quando secundum civile.
10. 11. Consanguinitas in linea transversa usque ad quartum gradum; in linea recta autem in infinitum dirimit Matrimonium jure positivo.
12. Quam poenam incurrant contrahentes Matrimonium in gradu prohibito.
13. 14. In primo tantum gradu consanguinitas linea recta dirimit Matrimonium jure naturali.
15. 16. 17. Linea transversa autem nec in primo.
18. Affinitas in quo consistat.
19. Ejus triplex genus.
20. Linea & gradus affinitatis.
21. Nomina & gradus affinitum.
22. Quomodo discernendi gradus, maxime ex arbore Affinitatis.
23. Advertenda circa hanc arborem.
24. Regula pro discernendis gradibus Affinitatis.
25. Affinitas ex copula licita orta trahens dirimit Matrimonium usque ad quartum gradum.
26. 27. De jure naturali nec in primo linea recta.

Post Impedimenta cognationis spiritualis & legalis, item post impedimentum affinitatis ex copula illicita, subiungitur in hoc titulo duplex impedimentum dirimens Matrimonii, unum cognationis naturalis, seu consanguinitatis, alterum vero affinitatis ex copula licita seu conjugali orta. Utrumque, quia admodum frequens est, & multis, licet non ita sit, arduum valde & intricatum videtur decernere illius gradus Matrimonio obstantes, accuratam exigit discussionem. Sequemur autem ordinem Rubricæ, quæ duas habet partes, in §. 1. acturi de consanguinitate, ejusque impedimento, in §. 2. autem de affinitate, ejusque impedimento.

§. I.

De Consanguinitate.

Sciendum 1. Consanguinitatem cum S. Thoma in 4. diff. 40. q. 101. a. 1. communiter sic definiti: est vinculum personarum ab eodem stipite descendendum carnali propagatione contractum. Seu, est propinquitas personarum ex eo proveniens, quod aliqua personæ descendant per generationem carnalem ab uno quodam progenitore, vel genarcho, qui stipites appellatur vel radix aut origo, debite propinquo. Sive, est vinculum, quo personæ quædam naturali nexu ejusdem sanguinis junguntur. Unde consanguinitas idem sonat, ac sanguinis unitas, vel una sanguinitas, &, qui eodem propinquo sanguine sunt geniti, vocantur consanguinei, Blutdes Freund. l. 1. §. 10. ff. de suis & legitimis heredibus. Item propinqui. l. 47. ff. de hered. petiti. aut proximi.

ximi. l. dudum. 14. C. de contrab. empt. vel cognati, quasi unâ communiterve nati, vel ab eadem persona progeneriti. *l. 1. ff. de inoff. testam.* Sive dein illa persona, seu communis stipes, unde eandem carnem vel sanguinem participant, & ubi tanquam in radice vel principio conveniunt, sit mas sive foemina; non enim in hac materia & in ordine ad matrimonium attenditur discrimen inter cognatos & agnatos, strictè acceptos. *c. 7. & 8. h. r.* sicut tamen fit discrimen in ordine ad successionem in feudis &c. strictè autem cognati dicuntur, qui ex eadem foemina tanquam communi stipite descendunt, agnati verò, qui ex eodem mare vel viro. Siquidem tota consanguineorum series dicitur *arbor*, ac proin sicut ex arboris stipite, seu *trunco* nascuntur rami, alii in eadem serie & gradu, alii in diverso & altiore, ita ex eodem communi genitore, vel genitrice, prodeunt filii, nepotes &c. velut rami diverli ordinis & gradus. Stipes igitur specialiter attendi debet, à quo communem habent originem proximam personarum, de quarum consanguinitate quaritur; nam stipes dicitur persona, à qua originem ducunt illarum, quarum cognatio inquiritur, & in qua coincidunt, seu conveniunt proximè. Rursus in ordine ad Matrimonii impedimentum constituendum non fit distinctio inter *cognitionem* merè naturalem, quæ datur inter descendentes ab uno stipite per propagationem carnalem illicitam, v. g. fornicariam, adulterinam &c. & inter *cognitionem naturalem & civilem simul*, quæ reperitur inter descendentes ex legitimis nuptiis ab eodem stipite, *l. 14. §. 2. ff. de Rit. Nupt. & c. 10. de Probat.*

2. Oppones 1. Angeli & homines habent communem originem, Deum; ergo sunt consanguinei inter se; quod dicere absurdum est. 2. Bruta etiam per carnalem propagationem descendunt à communi generante, & stipite: ergo & ipsa vocari possunt consanguinea. 3. Omnes homines descendunt à protoparente Adamo, velut communi omnium genarcho & stipite: ergo omnes homines sunt consanguinei. 4. Adamus & Abel utique sunt consanguinei: sed Adamus & Abel non descendunt ex communi & eodem stipite; cum Abel quidem ab Adamo, Adamus verò à solo DEO productus sit: ergo. 5. Duo filii adoptivi habent communem stipitem, & patrem adoptantem, & tamen non sunt consanguinei: ergo. & ad 1. & ultimum. Angeli ac homines habent quidem pro communi principio Deum, item duo filii adoptivi eundem patrem, ab iis tamen non descendunt per carnalem propagationem, & ejusdem sanguinis communicationem. Ad 2. *N. Conf.* quia bruta, sicut rationis, ita & veri amoris, benevolentiae, reverentiae, & amicitiae, cujus fons esse solet propagatio ejusdem sanguinis, non sunt capacia, adeoque nec propriae consanguinitatis: quapropter in definitione consanguinitatis dicta est *personarum* vinculum.

Ad 3. Quamvis Adamus respectu omnium hominum, utpote qui in linea recta ab ipso descendunt, possit adhuc dici consanguineus, non tamen reliqui homines, ex linea collateralibus descendentes, inter se consanguinei dicuntur, quia non participant eundem sanguinem. Propter hanc objectionem multi addunt in definitione vocem *propinquus* conformiter *l. dudum cit.* ita ut sensus sit, quæ descendunt ab eodem stipite *propinquo*; quæ vox propterea subintelligi debet, si non addatur; cum ex communi hominum persuasione pro consanguineis habeatur solum illi, qui non nimio intervallo distant à communi stipite, & eundem moraliter sanguinem adhuc participare putantur, ac quousque se extendit singularis aliquis defectus. Sed quanta hæc esse debeat propinquitas, natura non determinavit; quantum verò in ordine ad Matrimonium determinaverit jus positivum, infra dicemus. Ad 4. propter hanc instantiam addere quidam in definitione solent hæc verba, *vel quarum una ab alia descendit*, & planè, si definitio completi debeat omnem omnino consanguinitatem, addi omnino vel subintelligi debent; quia tamen alii existimant, sufficere, quòd definitio comprehendat consanguinitatem ordinariam, quæ defecto datur inter Adami posterios, necesse non videtur illa addere vel subintelligere, ut illa consanguinitas extraordinaria includatur in definitione.

Sc. 2. In omni consanguinitate repetiri debet attendi debere lineam, & gradus, per quos distinguuntur consanguinei. Linea est ordinata series vel collectio personarum ab uno stipite descenduntium per varias generationes, diversos continens gradus. Distinguitur duplex; *Recta*, quæ complectitur illas personas, quarum una est ab altera, & gradus directos, per quos recta & sine declinatione ad alterutrum latus vel ascendunt ad progenitores, & tunc vocatur *ascendens*, aut *superior*; vel descendit ad progenitos, & tunc dicitur *descendens*, aut *inferior*; deinde *obliqua*, sive *collateralis*, aut *transversa*, quæ complectitur personas, quarum nulla ab altera ducit originem, stirpem tamen communem & radicem habent eandem. Hæc subdividitur in *aqualem*, in qua dictæ personæ distant æqualiter à communi stipite, uti duo fratres, vel frater & soror, aut istorum liberi &c. & *inaequalem*, in qua distant inæqualiter, uti frater à fratris filia; nam frater à communi stipite, qui est pater ipsius, distat uno, filia fratris autem duobus gradibus. *Gradus* nihil est aliud, quàm distantia unius personæ ab altera in eadem linea consanguinitatis, quæ cognoscitur, quanta sit illarum inter se propinquitas; sicut enim in scala ab uno gradu in alium proximum ascendimus, vel descendimus, vel transimus, ita ab una persona fit ascensus, vel descensus, vel transitus ad alteram proximam in eadem consanguinitatis linea. *l. 10. §. 10. ff. de Gradib. & Affinib.*

4. *Schema Lineae Rectae cum suis gradibus
& nominibus.*

Majores. Vorf. Elteren.

4. Abavus. Urans Vater. Sug. Nehn.
Abavia. Urans Mutter. Sug. Nehn.

3. Proav. is. Uraherr. Ur. Nehn.
Provia. Urafrau. Ur. Nehn.

2. Avus. Aherr. Groß. Vater. Ahn.
Mater. Mutter.

1. Pater. Vater.
Mater. Mutter.

Titius. Titia.

1. Filius. Sohn.
Filia. Tochter.

2. Nepos. Enkel. Sohns. Sohn. Toch.
ter. Sohn. Nef.)
Neptis. Enkelin. Sohns. Tochter. Toch.
ter. Tochter. Nese.)

3. Pronepos. Urenkel. Enkels Sohn.
Proneptis. Urenkelin. Enkels Tochter.

4. Abnepos. Sug. Enkel. Enkels Enkelin.
Abneptis. Sug. Enkelin. Enkels Enkelin.

Posterii. Nachkömmling.

Schema Lineae Obliquae.

1. Frater. Bruder.
Soror. Schwester.

2. Patruus. Vatters Bruder.
Amita. Vatters Schwester. Maimb. Muhm.
Avunculus. Mutters Bruder.
Matertera. Mutters Schwester.
Nepos] ex fratre vel sorore. Bruders oder
Neptis] Schwester Kind.

3. Magnus Patruus. Groß. Vatters Bruder.
Magna Amita. Groß. Vatters Schwester.
Lib. IV. R. P. Viti Pickler.

Magnus Avunculus. Groß. Mutters Bruder.
Oheim.
Magna Matertera. Groß. Mutters Schwe-
ster. Groß. Mumb.
Proneptes] ex fratre vel sorore. Bruders
oder Schwester Enkel.

4. Magnus Propatruus. Des Uraherrn Bruder.
Magna Proamita. Des Uraherrn Schwester.
Magnus Proavunculus. Der Urafrau Bruder.
Magna Promatertera. Der Urafrau Schwe-
ster.
Abnepotes] ex fratre vel sorore. Bruders
Abneptes] oder Schwester Enkels Kinder.

Schema aliud ejusdem Lineae.

1. Fratres Germani. Vollbürtige Brüder von
beiden Vänden.
Sorores Germanae. Vollbürtige Schwestern.
Fratres consanguinei. Halb-Brüder vom
Vater; einbändig.
Sorores consanguinae. Halb-Schwester vom
Vater.
Fratres Uterini. Halb-Brüder von der Mut-
ter; einbändig.
Sorores Uterinae. Halb-Schwester von der
Mutter.

2. Patruales, seu fratrum liberi. Bruders Kinder.
Consobriini, seu sororum liberi. Schwestern
Kinder.
Amitini, seu fratris & sororis liberi. Bruders
und Schwester Kinder.
Patruclium liberi. Bruders Kinder.
Consobrinorum liberi. Schwestern Kinder.
Amitinorum liberi. Bruders und Schwe-
ster Kinder.

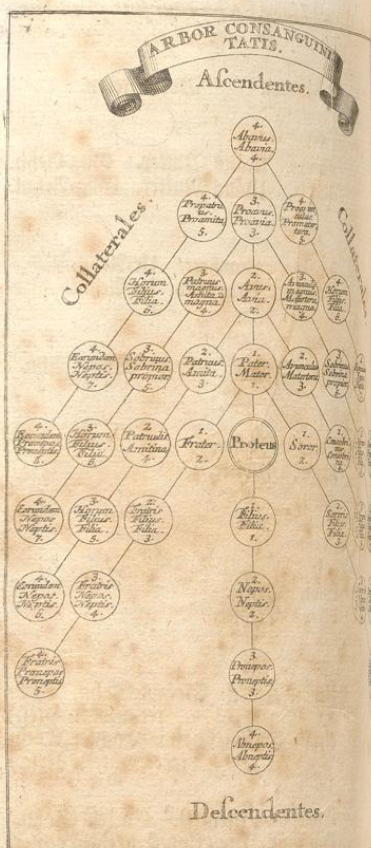
NB. Isti omnes uno nomine vocari solent:
Sobriini.

4. Patruclium nepotes, neptes. Bruders Kinder.
Enkelin.
Consobrinorum nepotes, neptes. Schwe-
ster Kinder. Enkelin.
Amitinorum nepotes, neptes. Bruders und
Schwester Kinder. Enkelin.

Sc. 3. Ut dignosci queat, quo gradu unus
distet ab altero consanguineo, applicandae
sunt certae regulae, quas communiter tra-
dunt DD. Sed notandum, quod gradus aliter
computentur de jure canonico, aliter de ju-
re civili. De jure canonico pro ratione diver-
sarum linearum (rectae nimirum, & obli-
quae, tam aequalis quam inaequalis) statuun-
tur

aut tres regulæ. *Prima* respectu lineæ rectæ tam ascendentium quàm descendentium desumitur ex *can. 6. caus. 35. q. 5. post arb. consang. §. 1.* & est hæc: tot sunt gradus, quot persona una demptâ, scilicet communi stipite. Vel, quod in idem recidit: tot sunt gradus, quot generationes intercedunt. Itaque in linea descendente filius à parente distat uno gradu, nepos duobus, pronepos tribus, abnepos quatuor: & vice versa in linea ascendente à filio distat pater uno, avus duobus, proavus tribus, & abavus quatuor, atavus quinque, tritavus sex gradibus; quia nimirum tot generationes intercedunt. Vel si numerare velis personas (non generationes) in linea descendente, & communem stipitem demere, qui est pater, in filio reperies unam, in nepote duas, & sic deinceps. *Secunda* regula respectu lineæ transversæ æqualis sumitur ex *§. 2. caus. 3. q. cit.* & est hæc: quo gradu distant persona (de quarum consanguinitate queritur) à communi stipite, eodem distant inter se. V. g. cum duo fratres, vel frater & soror, sint in linea collateralis & à communi stipite, à quo procedunt, qui est pater, singuli distent uno gradu, etiam uno distant inter se; & cum patruels, seu fratrueles, h. e. duorum fratrum liberi, & consobrini seu matrueles, h. e. duorum sororum liberi, distent ab eodem communi stipite, qui respectu ipsorum est avus, seu parentis pater, singuli duobus gradibus, pariter inter se distant duobus. *Tertia* respectu lineæ transversæ inæqualis habetur in *§. 3. q. cit. & c. fin. h. t.* & est hæc: quo gradu remotior distat à communi stipite, eodem distant inter se: sic, licet ego distem uno tantum gradu, filia autem fratris mei duobus gradibus distet à communi stipite, qui est pater meus, & respectu ipsius avus, ideo distamus inter nos duobus gradibus.

De jure civili sine ulla distinctione inter lineas statuitur unica regula, nimirum illa, quam nos pro linea recta statuimus: tot sunt gradus, quot generationes. Vel: tot sunt gradus, quot persona una demptâ. *t. r. Inst. de Grad. Cognat. l. 10. §. 9. seqq. ff. de Gradib.* Unde de jure civili non datur gradus primus in linea transversa, & fratres, ac sorores, jam distant duobus gradibus, quia saltem duæ generationes intercesserunt, vel duæ saltem personæ reperiuntur dempto patre, communi stipite: patruus à filio fratris distat tribus: patruels, consobrini, & amitini quatuor gradibus, & sic deinceps. Proinde secundum jus civile in linea collateralis æquali numeratio graduum incipit à secundo, & continuatur semper de gradu ad gradum æqualis numeri, scilicet ad quartum, sextum, octavum &c. in inæquali autem incipit à tertio, & continuatur de gradu ad gradum tam æqualis quàm inæqualis numeri: sic filia sororis meæ est mihi conjuncta in tertio gradu, & neptis meæ sororis in quarto &c. Ut autem hæc omnia planius obiciantur etiam oculis, placet subungere schema, seu *Arborem Consanguinitatis*, prout reperitur in *Jure Canonico* post *caus. 35. q. 5. cit.*

Circa hanc Arborem nota 1. lineam per medium deductam, esse Rectam, ex utraque verò derivari Transversas seu Collaterales, & quidem ex parte dextera, in qua ponitur frater, collocari consanguineos mares, & per sexum masculinum conjunctas feminas; ex sinistra autem, in qua ponitur soror, consanguineas feminas, & per femineum sexum conjunctos mares. 2. In medio lineæ rectæ conspici cellulam, quam quidem aliqui relinquunt vacuum, alii verò in ea ponunt certum individuum, quod Joan. Andr. à nomine sui Pedelli vocavit *Petrutium*, nos autem appellamus *Proteum*, eo quod diversas gerat personas, jam maris, jam feminæ, jam patris, jam filii, jam nepotis &c. si enim investiges duarum personarum propinquitatem, unam in hac cellula ponere debes, ac dein videre, in qua cellula reperitur altera persona, respectu cuius vel erit pater aut avus, vel frater aut patruels, filia aut neptis &c. Protei, qui etiam à quibusdam dicitur homo *Hypothericus*, eo quod pro exemplo ponatur. Neutiquam verò ad cellulam pertinet communis stipes; nam stipes est illius cellulæ persona, in qua Proteus, & altera persona, de qua queritur, conveniunt, si in lineis ascendatur, seu ubi co-

ineidunt, & quidem proximè; quamvis enim proximum generationis principium respectu Protei solius sit pater & mater ipsius, hoc tamen principium non semper est ipsi commune cum altera persona, v. g. cum matertera Protei, sed respectu utriusque, tam Protei quam materteræ, stipes communis, in quo proximè conveniunt, est avus; & quamvis etiam proavus sit commune utriusque principium, à quo uterque descendit, tamen non est *proximum*, seu stipes proximus. 3. Si alteram personam, de qua dubitas, an & in quo gradu sit conjuncta cum Proteo, non reperiatur in una ex cellulis præfixæ arboris, cogitandum, eam non esse consanguineam Proteo inter quartum gradum juxta computationem graduum Canonicam in ordine ad contrahendum Matrimonium, cum nulla omnino reperiatur persona cum ipso intra quartum gradum conjuncta, quæ non existat in una ex cellulis prædictis: solæ enim (& omnes) personæ in quarto gradu cum Proteo conjunctæ ibi inveniuntur. 4. Per numerum superiorem, seu in cellulis superius positum exprimi gradum Canonicum, per inferiorem verò, seu inferius adjectum denotari gradum Civilem.

7 Si igitur scire cupias, in quo consanguinitatis gradu distent inter se duæ personæ, colloca unam ex iis in cellula vacua, in qua posuimus Proteum, ac dein attende, an sint in linea recta vel transversa: si deprehendas, eas esse in linea recta, regulam pro linea Recta datam applica, & numera generationes, vel personas unâ demptâ, & habebis gradum: si existant in linea transversa, tunc ex cellula, in qua nos posuimus Proteum, tu autem unam ex iis, de quarum cognitione dubitas, & simul ex cellula, in qua reperitur altera persona, ascende usque ad cellulam, in qua reperitur stipes, seu commune utriusque principium proximum, seu in qua conveniunt ambæ personæ: si æqualiter ab hoc principio distent, applica regulam pro linea Transversa Æquali datam, & numerando invenies gradum, in quo distant inter se: si verò inæqualiter à communi stipite proximo distent, applica tertiam regulam de linea Transversa Inæquali, & prodibit distantia. Pone ergo te in cellula Protei, & vide, in quo gradu distes à pronepte ex fratre tuo: igitur ex cellula, ubi deprehendis proneptem ex fratre tuo (seu neptem fratris tui) & simul ex cellula, ubi te posuisti, ascende usque ad cellulam, ubi ambo convenitis; ibi enim est communis stipes proximus, nempe pater tuus; à quo licet tu distes unico tantum gradu, proneptis tamen distat tribus: consequenter tu & proneptis ex fratre tuo distabis tribus gradibus juxta Regulam de linea collateralibus inæquali.

8 Brevius & fortè melius sic poterit practicè procedere Parochus, vel Confessarius, quem sponsi, Matrimonium contrahere volentes, fortè consulunt ratione consanguini-

Lib. IV. R. P. Viii Pichler.

tatis: scribat in charta vel tabula nomen sponsi ad latus sinistrum, & nomen sponsæ ad latus dexterum, sed infra medium tabulæ vel chartæ: tum supra sponsum describat nomina cognatorum ipsius, qui ex hac parte dedisse causam cognationis dicuntur, sed à proximioribus ascendendo ad remotiores: similiter supra sponsam describat nomina eorum, qui ex parte hujus dicuntur dedisse causam cognationis: postquam hos omnes annotavit, ascendat ex utraque parte, & videat, utrum conveniant in aliquo communi principio seu stipite: si reperiatur talis stipes, consideret, in qua linea sint sponsi, recta, vel (quod ordinariè continget) transversa, æquali vel inæquali, & applicet regulas secundum prius dicta: si non reperiatur, signum est, quod non sint consanguinei. Nec pudeat Parochum ista describere; cum facile alias confundi possit & decipi, turbatâ memoriâ. His notatis

De Impedimento Consanguinitatis.

Dico 1. Gradus Consanguinitatis in ordine ad Matrimonium dirimendum computandi sunt secundum Jus Canonicum, non secundum Civile. *cf. fin. h. r. & can. 2. caus. 35. q. 5.* ubi simul redditur ratio, cur Jus Canonicum discrepet à Jure Civili in computatione graduum, nimirum hæc; quia Jus Civile dimensionem graduum fecit propter successiones hereditarias, quæ non deferuntur nisi de una persona ad alteram, & ideo singulis personis singuli gradus assignati sunt ab Imperatoribus: contra quia Matrimonium in ordine ad quod SS. Canones distinguunt gradus, non in una, sed in duabus personis necessariò consistit, idcirco *duæ in uno gradu personas constituerunt*. Conspirat communis non modo Catholicorum, verum etiam Heterodoxorum. In ordine verò ad successiones ab intestato computus graduum faciendus est secundum Jus Civile, uti plerique omnes iterum conspirant, & quidem non tantum in Foro Civili, sed etiam, uti cum Sanch. d. 50. n. 8. l. 7. & Covar. de Matr. p. 2. c. 6. §. 6. n. 8. verius esse puto, in Foro Canonico & Ecclesiastico, scilicet in rebus & inter personas Ecclesiasticas, atque in terris Pontificiis & tribunalibus Ecclesiasticis. Licet in Contractibus quodlibet Jus in suo foro observandum esse, iidem duo DD. notent. Ratio est, quia Alexander II. in *can. cit.* approbavit computationem graduum Juris Civilis generaliter, & solum Matrimonium excepit: cum igitur Jus Canonicum pro aliis causis, extra Matrimoniales, nihil statuerit peculiare circa computationem graduum, sequi censendum est Constitutiones Juris Civilis in hac re profana, *arg. c. 1. de N. O. N.* Oppones illud Brocardicum: quodlibet Jus est observandum in suo foro, Civile in Civili, Canonicum in Canonico foro: ergo. *R. dist. Ant.* quando diversas ponunt leges. *C. Ant.* quando

quando unum duntaxat aliquid statuit, alterum verò nihil, uti hic. *N. Ant. & Conf.*

10 Dico 2. Consanguinitas in linea transversa Jure Ecclesiastico dirimit Matrimonium contrahendum hodie usque ad quartum gradum inclusive. 2. In linea autem recta probabilius in infinitum. 3. Sine distinctione, utrum consanguinitas ortum habeat ex generatione licita vel illicita. Pars 1. est decisa in generali Concilio Lateranensi sub Innoc. III. relato in c. non debet 8. h. r. ibi: Prohibitio quoque copula conjugalis quartum consanguinitatis & affinitatis gradum de cetero non excedat: quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest absque gravi dispendio hujusmodi prohibitio generaliter observari. Quaternarius verò numerus bene congruit prohibitioni conjugii corporalis --- quia quatuor sunt humores in corpore, qui constant ex quatuor elementis. Adeoque correctum est ibi Jus antiquum, quo can. 1. 7. 16. 19. q. 2. & can. 2. q. 5. caus. 35. usque ad septimum gradum extendebatur. Pars 2. quam tenet communior cum Hostiens. Abb. aliisque antiquis, contra Sanch. Pont. Palao &c. probatur ex c. 1. de N. O. N. ubi dicitur, quod SS. Canones, quando in aliqua materia nihil statuunt, sequantur Jus Civile: sed Jus Civile in §. 1. Inst. de Nupt. & l. 53. ff. de Rit. Nupt. clarè extendit impedimentum consanguinitatis in linea recta usque in infinitum. Imò Nicolaus I. in Responsis ad consulta Bulgarorum c. 39. & Calixtus I. in can. 2. caus. 35. q. 2. cit. expresse receperunt constitutionem Juris Civilis. Si proin Adam hodie resurgeret, de Jure positivo humano non posset validum Matrimonium contrahere sine dispensatione. Pars 3. patet inde, quod, ubi Jus non distinguit, neque nos debeamus distinguere; præsertim cum per generationem illicitam æquè communicetur idem sanguis, quàm per licitam, & sic rationes irritandi Matrimonium inter consanguineos in certis gradibus æqualiter reperiantur, nimirum reverentia, quam sibi mutuò debent ex eodem sanguine geniti, periculum turpium amorum, & immoderati usus Matrimonii, si istud consistere posset inter eos, qui familiariter ferè in iisdem ædibus cohabitant, & à naturali consanguinitatis amore inflammantur erga se &c.

11 Oppones 1. Quando c. 8. cit. restrinxit impedimentum consanguinitatis usque ad 4. gradum, non fecit distinctionem inter lineam transversam & rectam: ergo pro utraque linea restrinxit: ergo in linea recta non in infinitum, sed solum usque ad 4. gradum, sicut in linea transversa dirimit Matrimonium consanguinitas. 2. Ratio de quatuor humoribus, propter quam reductum est Jus antiquum à 7. usque ad 4. gradum, est inanis & ridicula: ergo. 3. Deus utique melius novit, quàm Pontifex, inter quas personas conveniat vel non conveniat Matrimonium contrahi: sed Deus in antiquo Testamento prohibuit Matrimonia solum usque ad secundum gradum in linea

transversa æquali inter consanguineos, Ita Lutherus & Asseclæ. 4. Tridentinum s. 24. c. 4. de Reform. Marr. fecit distinctionem inter affinitatem ex copula licita & illicita ortam, atque illam, quæ oritur ex illicita, restrinxit ad 2. gradum: sed consanguinitas in ordine ad Matrimonium dirimendum æquiparatur affinitati in Jure, nominatim in c. 1. cit. ergo Tridentinum pariter consanguinitatem ex generatione illicita ortam restrinxisse ad 2. gradum censendum est. 5. Neque cognatio, neque affinitas, oritur nisi ex justis Nuptiis. l. non facile 4. §. 3. 8. ff. de Grad. & Affin. ergo de Jure Canonico, vi cuius oritur cognatio & affinitas extra Matrimonium, æquiparabitur utraque quoad gradum Matrimonio obstantes: ergo cognatio absque justis nuptiis orta dirimet Matrimonium usque ad 2. gradum sicut affinitas taliter orta.

2. ad 1. dist. Ant. non fecit distinctionem verbis claris & explicitis. C. verbis æquivalentibus, per rationem adjectam, & alias circumstantias. *N. Ant. & Conf.* Ratio restringendi fuit dispendium animarum, & difficultas observantia prohibitionis ultra 4. gradum: utraque autem ratio tantum transversali quadrat lineæ, non rectæ; nam periculum moraliter nunquam erit, ut quis consanguineam in linea recta ultra quartum gradum ducat in Matrimonium, v. g. filiam abnepotis sui, quia nemo tamdiu vivit; neque tam difficile est scire, vel deprehendere gradus in linea recta, quàm difficile est recordari, vel deprehendere gradus lineæ transversæ quartum excedentes. Deinde Jura se accommodant casibus facilè & frequentè contingentibus, non verò respiciunt casus rarissimè vel nunquam eventientes, aut moraliter impossibiles, l. 4. §. ff. de LL. nunquam verò, aut non nisi rarissimè poterit contingere, ut quis ultra 4. gradum possit ducere consanguineam lineæ rectæ. Accedit, quod dispositio correctoria Juris sit strictæ interpretationis, & non extendenda ultra mentem & rationem Legis, Juri antiquo derogantis. Ad 2. Ita quidem cavillantur hæretici, sed immeritò; quia illa ratio non fuit principalis, sed quia deprehensum erat successu temporis, difficile & periculosum esse, si consanguinitas lineæ transversæ ultra 4. gradum obstaret Matrimoniis, ut patet ex contextu. Sed fuit aliqua conventientia ratione numeri quaternarii, imò & causa physica; quia in generatione solet fieri nova sanguinis mistio cum sanguine alieno: post quatuor autem generationes evanuisse videtur illa mistio ex primo sanguine quatuor elementorum qualitatibus vel corpusculis constante; & hinc in ulterioribus post 4. gradum non notatur amplius tam specialis affectio, benevolentia, & amicitia. Ad 3. Sicut ex eo, quod Deus Hebræis olim permiserit polygamiam, & libellum repudii non sequitur, quod Ecclesia possit aut debeat etiam Christianis permittere; ita ex eo, quod Deus

DEus conjugia illis non ultra 2. gradum prohibuerit, non sequitur, quod Ecclesiae non liceat prohibere Christianis ultra eundem gradum. Christiani sunt *gens sancta & populus acquisitionis*, Judaei fuerunt *populus durae cervicis*, atque ideo plura fuerunt ipsis indulta. Ad 4. Illa dispositio Tridentini fuit correctoria juris antiqui, ideo tanquam odiosa à casu expresso affinitatis non extendenda ad casum consanguinitatis non expressum, praesertim cum utriusque sit dispar ratio; partim quia major in estimatione morali censetur esse connexio personarum consanguinearum quam affinium, partim quia major est frequentia affinitatis illicitae contractae quam consanguinitatis; cum illa oriatur ex sola copula, licet generatio non sequatur, non item consanguinitas; imò, licet nascatur proles, peccans tamen non facile vivit tamcliv, ut consanguinitas inde orta ipsi in Matrimonio obstat possit, sicut tamen in affinitate id facile contingit: mens autem Tridentini fuit relaxare libertatem Matrimonii, nimis constrictam, si ex copula illicita, quae passim solet esse occulta, oriretur impedimentum dirimens Matrimonii usque ad 4. gradum. Ad 5. Imprimis Jus Civile non absolute negat affinitatem vel cognationem oriri per copulam vel generationem extra legitimum Matrimonium (quia filium illegitimum vere esse consanguineum in *tir. de Natural. lib. in C.* satis clare asserit, & filium prohibet ducere concubinam patris propter affinitatem *l. 4. C. de Nupt.*) sed solum in ordine ad successionem ab intestato, nobilitatem familiae, & alios civiles effectus. Deinde *N. Conf.* quia Jus Canonicum inter affinitatem & consanguinitatem illicitam in ordine ad Matrimonium clare facit discrimen.

12 Quæres, quam poenam incurrant, qui in gradu consanguinitatis prohibito attentant contrahere Matrimonium scienter? R. De Jure Canonico incurrunt ipso facto excommunicationem, *Clem. un. h. r.* ubi pariter eadem poenâ fulminantur, qui in gradu affinitatis prohibito, vel voto solenni castitatis adstricti idem attentant. De Jure Civili antiquo erat statuta publicatio bonorum: exilium: & verberatio, si persona fuit vilis. *Auth. Incestus C. de Incestis Nupt.* licet nuptiae non essent consummatae. *Zoef. h. r. n. 16.* cum Julio Claro. De Jure novo Josephi I. in *Ordinat. Crimin. art. 19. §. 21.* incestus inter parentes & proles, inter cognatos in primo ac secundo gradu, & inter affines in primo lineae rectae, adeoque etiam inter fratrem & sororem, inter privignum & novercam, inter privignam & vitricum, inter socerum & nurum commissus, gladio puniendus est.

13 Dico 2. Consanguinitas in primo gradu lineae rectae, nempe inter patrem & filiam, inter matrem & filium, dirimit matrimonium ipso etiam Jure Naturali. 2. Sed utique conditionato tantum, scilicet nisi DEus det facultatem, in cujus pleno dominio sunt

corpora humana. 3. Non item in gradu secundo, minus in ulterioribus ejusdem lineae rectae. Pars 1. est omnium teste Sanch. & P. Friderich in *Tract. de Consang. & Affin. q. 3. n. 22.* ita ut contradicere assuetus Caramuel dicat, se subscribere omnibus, subscripturus aliis, si aliquos reperiret dissentientes. Unde optima probatio petitur ex communi sensu omnium DD. nam *pro certis habemus in ea, in qua communi opinione consensus est*, ait Quintil. Ex ratione autem intrinseca, quamvis facile probetur, tale Matrimonium Jure naturali esse illicitum, difficulter tamen probatur invalidum; cum substantiae Matrimonii, seu generationi proles, non repugnet conjunctio patris & filiae, matris & filii. Omisissis igitur variis, quas asserunt, rationibus, adduco hanc unicam: incredibile est, quod DEus & natura dederit hominibus potestatem transferendi jus & dominium corporum in alios in ordine ad usum, qui perpetuo est turpis, rectae rationi, verecundiae, reverentiae, parentibus debita, & communi sensui omnium gentium honestatis & bonae educationis laude florentium contrarius: sed talis est usus Matrimonii inter parentes & liberos; quis enim ratione praeditus non horret talem coitum inter illas personas, quarum una alteri debet summam reverentiam, verecundiam, subjectionem &c. & quis credat, DEum (extra casum extremae necessitatis publicae) dare potestatem ad eum? ergo. Pars 2. quam tenent communiter cum Sanch. contra Perez, ex quibus Bellarminus *l. 1. de Matrim. c. 28. v. tertio notand.* dicit, se nullum legisse, qui expresse negaret, suadet inde, quia non apparet intrinseca turpitudine in tali Matrimonio, sicut v. g. in blasphemia, sed tantum similis illi, quae reperitur in occisione innocentis, in qua DEus propter plenum dominium in corpora & vitas hominum dispensare potest. Quod autem hujusmodi Matrimonium repugnet reverentiae, parentibus debita à liberis, non facit, quò minus jus parentum cedere debeat juri divino, quod DEus habet in corpora humana; sicut eidem cedere debet jus innocentis ad vitam. Quare si totum genus humanum periret usque ad unum patrem & filiam, non modò non invalidum, sed neque illicitum videretur inter eos Matrimonium ad propagandum genus humanum; quia reverentia patri debita tanquam bonum privatum deberet cedere bono communi generis humani propter summam illius necessitatem, propter quam DEus merito censeretur dispensare. Pars 3. habet multos & potentes Adversarios, quorum aliqui cum Lessio *de Matrim. c. 5. n. 160.* & P. Friderich. *n. 29. in fine.* cum Goffredo & Gonzal. ad quartum, alii cum Leandro, ad septimum, alii cum Covarruv. ad vigesimum gradum extendunt, alii cum Ledesma nullum gradum determinant, sed durare ajunt, quamdiu durat communicatio proprietatum individualium inter ascenden-

dentes & descendentes, alii denique & plurimi & præclari DD. extendunt in infinitum, uti Bellarm. Laym. & tum Theologi tum Juristæ facile sç. apud Sanch. l. 7. d. 51. n. 12. quorum aliqui Jure Naturali saltem illicitum, alii invalidum etiam pronuntiant. Conspirant passim Legistæ, ex quibus Harprecht in §. 1. *Inst. de Nupt. n. 4.* arguit inconsiderantiæ eos, qui dissentiunt. Accedunt multi Canonistæ, sed, ut observat Fagn. in c. ult. b. t. n. 32. hi asserunt quidem, Matrimonium in linea recta in infinitum dirimi, at non Jure naturali, sed Jure positivo fundato in honestate & decencia naturali. Nobiscum verò sentiunt S. Th. 2. 2. q. 154. a. 9. ad 3. Sanch. n. 19. Pont. Palao, Fagn. Gobat, Clericatus, P. Wiestner &c. Ratio est imprimis negativa, quia non sufficienter probatur nullitas Matrimonii ultra primum gradum Jure Naturali introducta, & quia supposito, quod non sit irritum in linea recta Matrimonium in infinitum, non est ratio sufficiens, cur vigesimus, septimus, quartus, secundus, vel alius gradus determinetur ultra primum: dein positiva quia ex una parte ascendentes ultra primum gradum sunt tantum principium descendendum accidentale, non essentiale; cum per accidens sit, patrem habuisse alium patrem, & sic cum avo, proavo &c. solum per accidens connectantur; nam Abel filius Adæ non habuit avum &c. ex altera verò parte ratio dicitur, Majoribus, & Ascendentibus remotis, non deberi tantam reverentiam & subjectionem, quanta debetur immediatis parentibus. Certè quod major est distantia unius personæ ab altera, eò minor est communicatio sanguinis ejusdem, qui tamen à parentibus immediate & certè communicatur liberis: unde necesse est, eum tandem omnino extingui, ut esset consanguinitas seu sanguinis unitas, aut ita diminui, ut modica illa portio remanens fundare non possit specialem reverentiam vel subjectionem, quam descendentes debent ascendentibus: hac verò cessante cessat quoque indecentia, propter quam consanguineis sunt interdicta conjugia. Et quis somniet, sanguinem Adami aliquem adhuc superesse in omnibus ex eo descendentibus, & sic cum eo consanguinitatem Matrimonio obstantem Jure naturali existeret?

14 Oppones 1. Matrimonium patris cum filia non repugnat fini primario Matrimonii, qui est generatio proles, neque secundario, qui est remedium concupiscentiæ: ergo Jure naturali non est irritum. 2. Matrimonium inter voto solenni ligatos, quamvis illicitum sit Jure naturali, tamen non est invalidum Jure naturali: ergo & Matrimonium inter parentes & liberos tantum est illicitum Jure naturali, non invalidum. 3. Plures Nationes, uti Persæ, Medi, Assyrii, Æthiopes &c. admittebant Matrimonia inter parentes & liberos: ergo non repugnant rationi, & Juri naturali omnium cor-

dibus infito. 4. Omnes ascendentes, uti avus, proavus &c. habent rationem originis & principii, ac sunt parentum loco: ergo omnibus debetur reverentia, & quidem eò major, quod sunt remotiores & antiquiores: ergo descendentes in infinitum accedunt à conjugii cum ascendentibus in linea recta naturali. 5. Innegabile est, quod sit aliqua turpitudine & indecentia naturalis, si neptis nubat avo: ergo saltem ad secundum gradum se extendit nullitas Matrimonii Jure naturali inducitur. 6. In l. ult. ff. de *Ritu Nupt.* expressè dicitur, quod Jure Gentium incestum committat, qui ex gradu ascendenti vel descendenti uxorem duxerit: sed per Jus Gentium intelligunt Jurisperiti Jus naturæ: ergo. 7. ad 1. *N. Conf.* nam radix invaliditatis non est repugnantia cum fine Matrimonii, sed defectus absoluti domini & potestatis ad tradendum jus in corpus in ordine ad actus conjugales inter parentes & liberos. Deinde licet non repugnet tale Matrimonium fini ipsius Matrimonii, tamen repugnat debito ordini & convenientiæ illius finis, ac pudori naturali. Ad 2. *N. patrem;* quia votum, sive simplex sive solenne, copulam carnalem non facit turpem secundum se, sed solum per accidens ratione actus supervenientis, quo quis libere sibi eam interdicit: inter parentes verò & liberos turpis est secundum se & per se, nisi Deus potestatem dederit, vel exigentia boni publici hanc turpitudinem tollat. Ad 3. Hac ipsa de causa tales gentes inter barbaras, belluinas, & male educatas merito censentur, cum ita turpiter commisceantur, sicut equus & mulus, quibus non est intellectus. Alique gentes etiam blasphemias, rapinas, & furta admittunt, vel admiserunt: an propterea hæc non sunt per se mala & turpia? quid enim naturale sit, spectandum in his, quæ bene secundum naturam se habent, non in depravatis, ait Aristoteles. Ad 4. Omnes ascendentes habent rationem originis & principii immediati vel mediati, essentialis vel accidentalis. Cuius habent rationem principii immediati, & essentialis, qui sunt ultra primum gradum. *N. Ant. & Conf.* non enim mediatis principii & accidentalibus tanta debetur reverentia naturalis, & subiectio, quanta immediatis & essentialibus, neque tanti est pudoris commisceri carnaliter illis, atque istis: quod remotioribus, tanquam grandævis, debeat major reverentia politica, transmitti potest, negatur autem de naturali. Ad 5. *N. Conf.* quamvis enim Jus naturale prohibeat conjunctionem Matrimoniale, saltem inter conjunctos secundo, & proximis consanguinitatis gradibus, nisi iusta causa hanc indecentiam naturalem tollat, tamen non hoc ipso illam irritat: unde licet eam pleræque gentes cultiores detestata semper sint, non inde sequitur invalidam esse, sed illicitam tantum. Ad 6. Jus Gentium quamvis quandoque confundatur cum Jure naturali, proprie tamen & strictè sumptum ab eo distingui-

tingitur, ut nemo ignorat, qui principia prima Juris callet; præsertim in hac materia odiosa, ubi agitur de Lege naturali irritante, non debet extendi & confundi cum Jure naturali. Igitur in hoc sensu dicitur committi incestus Jure Gentium ab eo, qui ex ascendentibus vel descendibus propinquis duxerit uxorem, quod communi Gentium sensu id illicitum sit, non quod Matrimonium non valeret inter ullos omnino in linea Ascendentium; præsertim in infinitum: neque iste textus addit verba, *in infinitum*: licet Jus positivum civile, quando pro impedimento dirimente statuit omnem conjunctionem in linea recta, addat verba, *usque ad infinitum*. uti l. 53. ff. eod.

15 Dico 3. Consanguinitas lineæ transversæ probabilis nec in primo gradu dirimit Matrimonium Jure naturali, ut adeo inter fratrem & sororem, nisi obstat Jus Ecclesiasticum, valide contraheretur Matrimonium, quamvis non licet. Ita S. Thomas 2. 2. q. 154. a. 9. ad 3. Scotus, Navar. Gonzal. Pontius, Wiestner h. r. n. 28. & alii multi, contra Bellarm. Sanch. Covarruv. Laym. Clericat. P. Reiffenstuel, & P. Friderich n. 31. aliosque plures. Optima probatio videtur mihi negativa, quia asseri non debet lex irritans, nisi sufficienter probetur: sed existentia legis naturalis talia Matrimonia irritantis non sufficienter probatur, neque ex auctoritate, cum pro utraque sententia ferè æqualis, nisi omnino major pro nostra, stet auctoritas, neque ex rationibus intrinsicis, cum pro neutra parte possint asferri convincentes, quæ non patiantur commodam solutionem. Nihilominus positivè confirmatur nostra opinio 1. Frater & soror inter se non habent rationem principii & principiat, nec à se descendunt, sed ab alio communi principio: ergo reverentia & pudor naturalis, in quo fundatur nullitas Matrimonii Jure naturali inducta inter patrem & filiam, tantus non est, ut irritet Matrimonium, licet faciat illicitum. 2. In l. 35. ff. de V. O. refertur conjugium fratris & sororis inter ea, quæ *Leges fieri prohibent*, ad distinctionem eorum, quæ *Natura fieri non concedit*: ergo. 3. Martinus V. vel potius III. dicitur dispensasse in Matrimonio fratris cum sorore teste Cajetano & Sylvestro V. Papa q. 17. referente S. Antonin. & alii Pontifices teste Gonzal. Sed Papa in Jure naturali dispensare nequit. At ejusmodi dispensationes sunt incertæ, & juxta Lug. l. 1. Respons. Moral. dub. 40. & P. Friderich n. 34. omnino fallæ. 4. Abraham, utique Juris naturalis sciens & observans, in uxorem duxit Saram, sororem suam; sic enim clarus habet textus Gen. 20. v. 12. *verè soror mea est, filia patris mei, & non filia matris meæ; & duxi eam in uxorem*. Unde D. Hieron. in c. 20. cit. excusat Abrahamum ex eo, quod illo tempore tales nuptiæ necdum fuerint prohibitiæ lege. Sed, licet perspicuus Videatur iste textus Scripturæ, tamen communior est

opinio, Saram non Abraham, sed fratris ejus Aram filiam fuisse, uti docet Cornel. à Lapid. in d. lo. Gen. & fuscè probat Bellarm. de Matrim. c. 28. §. Et quia: per sororem autem ibi intelligi volunt consanguineam. 5. Statim initio generis humani filii & filia Adam, adeoque fratres & sorores, inierunt Matrimonium validum: ergo Jure naturæ non est invalidum hujusmodi Matrimonium; cum non sit credibile, DEum voluisset statim initio naturæ rursus infringere: potius igitur creasset plures masculos & feminas, quam permisisset contra Jus naturæ propagari genus humanum per fratres sorores. Sed non malè respondet P. Friderich, n. 35. retorquendo argumentum in nos, qui dicimus Jure naturali illicitum saltem esse Matrimonium fratris cum sorore, nisi DEus dispenset: si ergo DEO visum est infringere legem faciendo Matrimonium licitum dispensativè, quod Jure naturali (conditionato) est illicitum: cur idem dici nequeat de Matrimonio, quod Jure naturali (conditionato) est invalidum, valido dispensativè reddito?

Oppones 1. Frater & soror descendunt 16 immediate ex eodem sanguine, & natura eos divisit, dividendo sanguinem in duas personas: ergo Juri naturæ repugnat, ut per copulam carnalem fiant una caro, & conjungantur, quos natura separatos voluit: sicut, quod DEus conjunxit, homo separare nec debet nec potest. 2. Matrimonium inter fratrem & sororem per se est ita indecens, ut omnes bene moratæ gentes illud semper abhorruerint tanquam turpe & abominandum, solo naturæ lumine inducti, ut insinuat Aristot. 2. Polit. c. 2. ergo credibile non est, quod DEus dederit hominibus potestatem ad traditionem corporum, à qua sic abhorret natura, uti in assertionem præcedente sumus argumentati. 3. In c. gaudemus 8. de divor. Innoc. III. decernit, infideles conversos, si in infidelitate contraxerunt Matrimonium in secundo vel ulteriori gradu consanguinitatis, non esse separandos: ergo tacite insinuavit, separandos esse, qui in primo consanguinitatis gradu (sive in recta, sive in obliqua linea) contraxissent: ergo tale Matrimonium censuit esse nullum, non Jure Ecclesiastico, quo Infideles non ligantur, sed naturali. 4. In Levitico c. 18. v. 9. prohibetur conjugium fratris cum sorore tanquam turpe; ait enim textus: *turpitudinem sororis tuæ non revelabis*: sed impedimenta, quæ statuuntur d. c. 18. sunt Juris naturalis, vel saltem Juris divini. Unde in c. 13. de Restit. Spoliat. dicitur, in Ecclesiæ potestate non esse in gradibus Jure divino (nempe c. 18. cit.) prohibitis dispensare.

17 5. ad 1. Licet ex eodem sanguine descendant, tamen unus non est principium alterius, fundans specialem reverentiam & subjectionem: quod autem ex eodem ortos sanguine natura in generatione separaverit, tam parùm probat, eos Jure naturali non posse

posse conjungi validè Matrimonio, quam patrum & neptem, ex communi principio ortos, & à natura separatos in generatione. Ad 2. Imprimis *N. Ant.* nam Athenienses (populus utique cultus præ multis aliis) Assyrii, Egyptii, prudentia celebres, & alie gentes, de quibus Tirinus in *c. 18. Levit. cit.* Tiraquell. Gonzal. &c. non viderunt hanc tantam indecentiam, cum permiserint Matrimonia inter fratres & sorores: imò illa inierunt liberi Adami, & probabiliter etiam Abraham cum sorore, uti dictum. Deinde licet naturalis pudor ejusmodi Matrimonia faciat illicita, non tamen reddit invalida, ita ut Deus absolute non dederit potestatem his personis tradendi jus in corpora ad actus conjugales; cum nec tanta auctoritas, uti in priore assertionem, neque tam efficax ratio id evincat. Ad 3. *N. Conf.* qui unum affirmat, non hoc ipso alterum negat, vel vicissim, nisi alterum sit contradictorium: sed primus gradus non opponitur contradictorie secundo; imò nec proprie contrarie, adeoque nec argumentum à contrario procedit, præsertim in materia odiosa, uti est hæc: Pontifex ibi respondit & decidit, quod satis certum erat, & nihil addidit, sed abstraxit à primo gradu lineæ collateralis, de quo acriter in utramque partem adhuc hodie disputant DD. Cape exemplum: Concil. Trid. sess. 14. can. 7. de *Penit.* decidit, in Confessione explicandas necessario esse circumstantias speciem mutantem: ergo etiam decidit, circumstantias purè aggravantes in eadem specie non necessario explicandas esse: negabis cum omnibus bonis Theologis utique consequentiam. Ad 4. *N. Min.* quamvis eam admiserint quidam antiqui & magni Theologi, ac hodie mordicus teneant plerique Sectarii (exceptò Bachovio & Grotio) Lutherum, & Bezam Calvinistam secuti. Ratio negandi convincens est 1. Anathema à Trident. in *s. 24. can. 3. de Matrim.* in eos intortum, qui negant, Ecclesiam in quibusdam gradibus, in Levitico expressis, dispensare non posse: ergo virtualiter docet, non omnes illos gradus esse prohibitos jure naturæ absolute, aut divino *Morali* & necessario, sed *Ceremoniali* tantum. Id tamen verum est, quòd omnia Matrimonia in *c. 18. Levit. cit.* reprobata contineant aliquam turpitudinem & indecentiam, adeoque illicita forent, si passim & absque iusta causa contraherentur, propter quam Ecclesiæ concessum est dispensare. 2. Quia in *d. c. 18.* recensentur & prohibentur etiam conjugia inter gradus remotiores lineæ transversæ, & inter Affines lineæ transversæ, scilicet cum sorore matris, cum uxore patris, cum nuru, cum uxore fratris &c. & quis, saltem ex Catholicis, dicit, etiam hæc conjugia prohiberi vel irritari jure naturali vel divino *morali*, durante adhuc in Novo Testamento? Quando Deus in *c. cit.* ejusmodi conjunctiones vocat *abominationes* &c. intelligi de-

bet de extra-Matrimonialibus, Sodomiticis, & bestialibus: si verò de Matrimonialibus, tantum de illis, quæ sunt in conjugio parentum cum liberis. Ad *c. 13. de refra. post. ajo.* sensum esse, quòd Pontifex non possit dispensare passim & sine gravi causa, *erg. can. non liceat 20. caus. 12. q. 2.* nec solat facile in reverentiam antiquæ legis, & hinc in *d. c.* præmittitur, in quo nec etiam consuevit Papa dispensare, præsertim tempore Innocentii, quo adhuc rigidior erat antiquorum Canonum observantia.

§. II.

De Affinitate.

Sciendum 1. Affinitatem, *Schwagerchaft*, quæ est quoddam consanguinitatis tum lacrum, & sic dicitur, quia duas cognationes ita copulat, ut una ad alterius fines accedat. *L. 4. §. 3. ff. de Gradib. can. 1. caus. 35. q. 10.* communiter cum *gl. in Arbor. Affin. caus. 35. q. 5.* sic definitur: est propinquitatis personarum ex carnali copula proveniens, omni tamen parentelâ, h. e. cognatione seu consanguinitate. Per tò propinquitatis personarum convenit cum cognatione triplici, Carnali, Spirituali, Legali: per verba ex copula carnali proveniens, differt ab impedimento publicæ honestatis; imò & consanguinitatis, quia hæc non præcisè ex copula, sed actuali ex generatione oritur: intelligitur autem copula perfecta, seu de se sufficiens ad generationem proles, quam explicavi *Tir. XIII. n. 2.* sive proles sequatur, sive non: modo sit talis, per quam vir & mulier fiunt una caro. *Matth. 19. c. 5. de Bigamis.* vel unum corpus. *1. Cor. 7.* Nec refert, utrum sit copula maritalis & licita, vel fornicaria, adulterina &c. & illicita. Trident. *s. 24. de Ref. Mat. c. 4.* qui enim meretrici adheret, unum cum illa corpus efficitur. *1. Cor. 7. cit.* Nec interest, utrum habitata sit cum volente, & conscia, vel cum invita, coacta, amente, dormiente, ebria, &c. *c. 6. de eo, qui cognovit;* quia etiam per talem copulam vir & femina efficiuntur una caro, unum corpus, utriusque sanguis commiscetur & sanguis unus tangit sanguinem alterius, & sic mediate sanguinem totius alterius cognationis; in quo consistit Affinitas. Vicissim autem Affinitas non oritur ex Sponsalibus, nec ex Matrimonio rato: nec ex copula attentata tantum, vel ex copula spadonis utroque testiculo carentis &c. Interim, si de viri congressu cum femina constet, præsumitur intercessisse copula perfecta pro foro externo. Quapropter dum *c. Juvenis 3. de Sponsal. c. 7. de eo, qui cognovit.* dicunt, sufficere copulam imperfectam sponso de præfenti vel futuro ad impediendum Matrimonium intelligenda sunt de impedimento publicæ honestatis. Per ultima verba, omni carens parentelâ, quæ à multis omnino omittitur citra dispendium, indicatur, quòd Affinitas absolute possit oriri absque generatione actuali.

actuali, & absque communi sanguinis participatione, cum sanguis in Affinitate non communicetur duabus cognationibus, sed tantum attingatur; qua ratione Affinitas differt à Consanguinitate. Interim tamen non repugnat affinitatem stare simul cum consanguinitate (licet ordinariè stet sine hac) sic Jacob Patriarcha, quia duxit duas sorores, Liam & Rachelem, amittinas suas, simul fuit earum consanguineus & affinis.

19 Sc. 2. Affinitatis triplex genus ex SS. Canonibus, nempe 3. & fm. can. 35. q. 3. à DD. erui. Primum fundatur in una tantum copula, seu in una persona, quæ habuit copulam cum alia: sic maritus fit affinis cum omnibus consanguineis uxoris, & vicissim uxor cum omnibus consanguineis mariti. Secundum in duabus personis: in exemplo: Cajus frater tuus habuit copulam (sive conjugalem sive fornicariam) cum Bertha, & Cajus moritur, Bertha verò copulatur Titio, tu factus es affinis Titio, quia prius erat affinis Berthæ. Tertium in tribus personis, ut ecce! ponamus, quòd etiam Bertha (in priori exemplo) sit mortua, & superstes Titius cognoscat carnaliter Cajam, etiam cum hac tu, & consanguinei tui, factus es affinis, quia prius eras secundo genere affinis Titio mediante Bertha. Ex quo patet, quòd in secundo & tertio casu affinitas pariat affinitatem. Sed juxta communem DD. sensum hodie secundum & tertium genus affinitatis sublatum est. *c. non debet 8. h. r.* ita ut affinitas non amplius pariat affinitatem, remansitque solum primum genus, seu affinitas primi generis, & vocari solet *Directa*. Quæ duplex distinguitur, *Legitima*, quæ oritur ex copula licita, nempe maritali, seu ex iustis Nuptiis: ac *Illegitima*, quæ ex concubitu illicito, & habito inter non-conjuges. Sed de ultima jam satis tractatum est tit. XIII. de eo, qui cognovit &c. quamvis regulæ, quas de affinitate hic generaliter tradimus, eidem quoque sint applicabiles & applicandæ.

20 Sc. 2. Sicut Consanguinei, ita & affines diversis inter se lineis & gradibus distare; licet affinitas non habere gradus dicatur in l. 4. §. 3. ff. de Grad. & Affin. id enim intelligendum est de gradibus propriis, qui consistunt in generationibus, quas non requirit affinitas, utpote originem trahens ex sola copula carnali, nec affinis generat affinem; sed de alienis, scilicet consanguinitatis, ita ut eo gradu affinitatis quis distet ab aliis, quo gradu consanguinitatis. Ad cognoscendam itaque affinitatem inter se distantiam attendi rursus debent stipes, linea, & gradus: stipes in affinitate non est unus, sed duplex, scilicet mas & femina, inter quos copula carnalis intercessit: hic igitur mas & hæc femina fundant affinitatem tanquam principia, inter se autem affines non fiunt per suam copulam, arg. c. 5. h. t. l. 4. cit. §. 3. Dein linea iterum vel est *Recta*, in qua existunt illi, qui propter consanguinitatem in

linea Recta sibi invicem sunt affines, sive hæc linea sit *Ascendens*, sive *Descendens*, atque parentum vel liberorum aut similibus nominibus exprimuntur. Vel est *Obliqua* seu *Transversa*, aut *Collateralis*, in qua veniunt, qui propter consanguinitatem in linea obliqua sibi invicem affines sunt. Gradus denique, juxta datam explicationem acceptus, est distantia unius personæ ab altera in ratione affinitatis, sicut de consanguinitate dictum. Gradus autem non minus in affinitate, quam in consanguinitate, aliter computantur de Jure Civili, & aliter de Jure Canonico, cum re ipsa sint gradus consanguinitatis: non proprii affinitatis: in præsentem autem materiam in ordine ad dirimendum Matrimonium attenditur computatio graduum Canonica.

Schema Affinitatis in linea Recta.

In Ascendenti.	Socer (uxoris vel mariti pater.) Schwäher: Schwiger-oder Schwäger-Vatter. Socrus (uxoris vel mariti mater.) Schwäger: Schwiger-oder Schwäger-Mutter. Vitricus (vir matris) Stieff-Vatter. Noverca (uxor patris) Stieff-Mutter.
In Descendenti.	Gener (maritus filix.) Tochtermann: Eydam. Nurus (uxor filii) Sohns Weib: Schnur. Privignus (filius ex alio conjug.) Stieff-Sohn. Privigna (filia ex alio conjug.) Stieff-Tochter.

In Linea Obliqua.

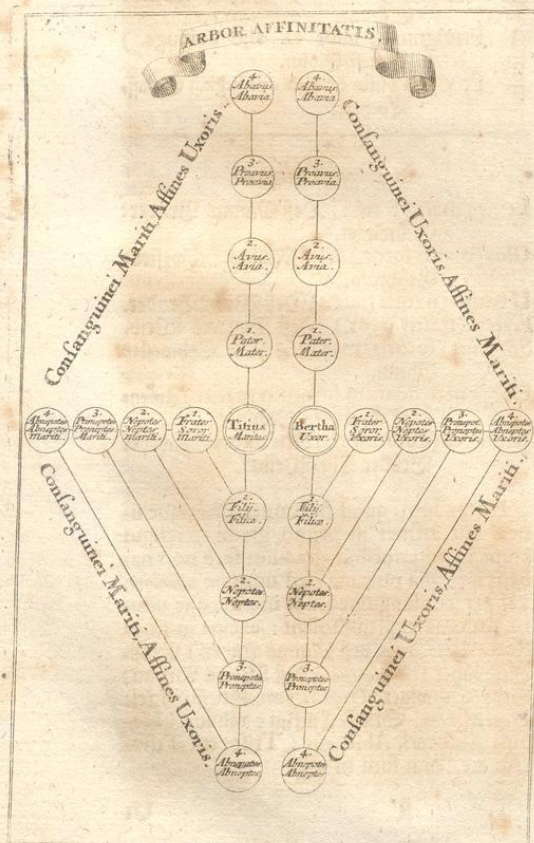
Levir (mariti frater.) Des Manns Bruder: Schwager.
Glos (mariti soror.) Des Manns Schwester: Geshwey.
Uxorius (uxoris frater.) Des Weibs Bruder. Fratris (fratris uxor.) Des Bruders Weib. Sororius (sororis maritus.) Der Schwester Mann.
Congeneri (duarum sororum mariti.) Zweyer Schwestern Männer.
Janitrices (duorum fratrum uxores) Zweyer Brüder Ehe-Weiber.

Notandum, quòd hi omnes utriusque lineæ sint affines in primo gradu: reliqui enim in ulterioribus gradibus ferè non habent specialia nomina, sed nomine *Affinium*, vel per consanguineorum mariti, aut uxoris, nomina exprimi solent: excipe in linea Recta *Prosoctum*, Des Manns Anherr: Groß Schwäher: *Prosocrum*, Des Weibs Anfrau: Groß Schwiger: *Proprivignum*, Stieff-Enckel: *Proprivignam*, Stieff-Encklin: reliqua vocabula *Abloceri*, *Ablocrus*: *Trisoceri*, *Trisocrus* &c. non sunt in usu.

R

Ut

22 Ut autem omnes gradus tam Rectæ quàm transversæ lineæ magis comprehendas, serviet tibi subjecta Arbor Affinitatis. Vel, si hanc arborem non habeas ad manum, ipsas tuas manus adhibe, & in iis duas cognationes, prius sibi non connexas, dein verò affinitatem contrahentes concipe: per pollicem dexterum intellige virum, per sinistrum foeminam, tanquam principia & stipites affinitatis per copulam carnalem inductæ, per reliquos autem quatuor manus dexterae digitos, diversimode distantes à pollice, representa tibi consanguineos viri, quosdam in 1. alios in 2. alios in 3. & demum alios in 4. gradu remotos. Idem tibi finge, nempe consanguineos foeminæ, in quatuor digitis manus sinistrae. Jam verò sicut in his duabus manibus in plano positus si pollex dexter colligetur vel uniatur cum pollice sinistro, omnibus digitis dexterae manus pollex sinister sit propinquus, & vicissim dexter digitis sinistrae, cum diversa tamen distantia, eâ nimirum, qua distant à pollice singuli digiti. Pari modo si vir per copulam carnalem jungitur mulieri, appropinquat per hanc conjunctionem omnibus consanguineis mulieris per affinitatem, & vicissim mulier omnibus consanguineis viri, & quidem juxta illam gradus distantiam, atque lineam, in qua conjuncti sunt viro sui consanguinei, & mulieri vicissim sui.

Sc. 4. Tria potissimum advertenda circa Affinitatem, ejusque gradus dignoscendos. 1. Quod consanguinei uxoris fiant affines mariti, & vicissim consanguinei mariti fiant affines uxoris. *can. 3. caus. 35. q. 1. c. 5. 8. h. t.* quia per copulam carnalem una cognatio ingreditur fines alterius. Idem verò est de viri & mulieris, copulam extra Matrimoniam exercentium, consanguineis. 2. Quod in illa linea & gradu, in quibus aliquis est consanguineus uxori, fiat affinis marito, & vicissim, in quibus est consanguineus marito, fiat affinis uxori. *can. 3. cit.* Quia affinitas inde confurgit, quod cognatio unius conjugis trahatur ad cognationem alterius: adeoque juxta mensuram cognationis erit affinitas. 3. Quod consanguinei uxoris, & consanguinei mariti, inter se nullam contrahant affinitatem, *c. 5. cit.* quia inter utriusque partis consanguineos deficit nexus & fundamentum affinitatis, quod est copula carnalis, quæ tantummodo illum (vel illam) qui habet copulam, connectit cum consanguineis alterius partis. Et hoc tene mente diligentissime, quod illud duntaxat, qui cognoscit carnaliter aliquam, contrahat affinitatem cum consanguineis cognatis, non verò pater, frater, vel alius consanguineus ipsius: ac vice versa, quod tantum illa, quæ cognoscitur à viro, cum hujus consanguineis efficiatur affinis, non verò illius mater, soror, aut alia vel alius ex consanguineis. Diligenter (iterum te moneo) hoc nota; quia hujus doctrinæ ignorantia, uti sæpius adverti, plures discipulos, imò & Parochos, confundit & in errores inducit. Atque hæc est ratio, quod Matrimonium contrahere possint, 1. duo fratres cum duabus fororibus alterius familiæ seu cognationis. 2. Quod pater & filius cum matre & filia alterius cognationis. 3. Quod filius Titii ex prima uxore cum filia ejusdem Titii privigna, seu nata ex alio marito. Et quod duo comprivigni, seu liberi conjugum ex alio thoro suscepti; quod contingit, si viduus & vidua (uterque jam habens liberos ex alio matrimonio) copulentur. *§. 8. de Nupt. l. 34. §. 2. ff. de Rit. Nupt.* 4. Quod frater vitrici possit ducere hujus privignam. 5. Quod Cajus vitrici sui matrem. 6. Quod Sempronius viduam, quam reliquit frater uxoris. 7. Quod Mævius successive Cajam & Titiam, quarum mariti erant duo fratres. 8. Quod valide & licite contrahant Matrimonium inter se fratris & fororis mortuorum superstites conjuges, &c. Quia nempe inter consanguineos ipsos copulam exercentium non oritur affinitas, sed tantum inter virum cum consanguineis foeminæ, quacum habetur copula, & vicissim: nec istam personam egreditur affinitas. Unde, licet consanguinei utriusque partis carnaliter copulatae communiter vocentur se soleant affines, revera tamen affines non sunt, & iste modus loquendi est popularis tantum & improprius. Pari modo ducere

ducere quis potest privignam vel novercam suæ uxoris defunctæ; quia hæ sunt tantum affines uxoris, & ideo est tantum affinitas secundi generis, quam hodie sublatam esse diximus, ut notat Engel h. t. §. 2. n. 6.

24 Sc. 5. Ex dictis cum communi sensu DD. pro affinitatis gradibus dignoscendis statui posse hanc regulam ex can. 3. & 5. circ. de sumptum: Vir vel maritus solus sit affinis cum consanguineis mulieris vel uxoris carnaliter cognitis, ac vicissim hi consanguinei viro, & quidem in eo gradu, in quo sunt consanguinei mulieri vel uxori. Et vicissim: mulier vel uxor sola sit affinis cum consanguineis viri, ac vicissim hi consanguinei mulieri vel uxori, & quidem in eo gradu, in quo sunt consanguinei viro. Hanc regulam constanter habere ante oculos, eamque applica, & facile deprehendes, quinam, & in quo gradu sint affines. Jam ponendæ sunt Assertiones.

De Impedimento Affinitatis.

25 Dico 1. Affinitas ortum trahens ex copula licita seu conjugali in linea Obliqua dirimit Matrimonium contrahendum Jure Ecclesiastico hodierno usque ad quartum gradum inclusive. Communis propter textum in c. 8. h. t. ubi correctum est Jus Antiquum, can. 1. & 7. caus. 35. q. 2. & 3. videtur ad 7. usque gradum extendebatur tam ex illicita quam ex licita copula ortum trahens affinitas. Dixi 1. ex copula licita; nam eam, quæ oritur ex copula illicita, Tridentinum restrinxit ad 2. gradum sess. 24. c. 4. de Ref. Marim. ne scilicet nimis frequenter periculo nullitatis exponerentur Matrimonia, cum fornicatio sit frequens & plerumque occulta. Tollendo autem impedimentum dirimens sustulit Tridentinum simul etiam impediens, ita ut ultra secundum gradum affinitatis illicitæ neque prohibitum amplius sit Matrimonium, sed licet contrahatur, uti declaravit S. Pius V. motu proprio anno 1566. in Constit. ad Romanum. 2. In linea Obliqua; siquidem in linea Recta dirimit affinitas ex copula conjugali orta probabiliter in infinitum, uti docet P. Friderich p. 2. q. 3. a. 2. n. 87. de Cons. & Affin. cum Hostiens. & uti nos docuimus supra n. 10. de Consanguinitate in linea Recta. Ratio est; quia in Jure civili nuptiæ inter affines in linea recta prohibita sunt in infinitum, uti sumitur ex l. 4. §. 7. ff. de Gradib. l. 14. §. 4. ff. de R. N. sed hæc Juris Civilis constitutio non est correctæ a Jure Canonico; cum superius n. 11. ostenderimus, c. 8. cit. exaudiendum esse de linea transversa, eò quod fundetur in ea ratione, quod difficile visum sit abstinere, & periculosum prohibere Matrimonia cum conjunctis in gradu 5. & ulterioribus; difficile autem non est abstinere à nuptiis affinium lineæ rectæ ultra 4. gradum, ut consideranti patebit; cum non facile tamdiu vita sit superstes. 3. Jure Ecclesiastico Lib. IV. R. P. Vini Pichler.

stico, quod etiam in Clem. un. h. t. poenam excommunicationis latæ sententiæ statuit in eos, qui scienter in gradu affinitatis prohibito Matrimonium ipsum contrahere attentant. An verò Jure Naturali dirimat in aliquo gradu, mox audies. Quare

Dico 2. Affinitas, etiam ex copula conjugali ortum trahens, probabiliter nec in primo gradu lineæ Rectæ dirimit Matrimonium Jure naturali, v. g. inter vitricum & privignam, inter novercam & privignum, inter socerum & nurum, inter socrum & generum. Ita Sanch. l. 7. d. 66. n. 7. citans etiam S. Thomam 2. 2. quest. 154. a. 9. ad 3. (licet eum Adversarii quoque pro se citent in 1. Cor. 5. v. 1.) Pontius, Mastrius, & hoc teste passim Scotistæ. Dian. Bonac. Gonzal. Clericat. P. Wiestner, & plurimi alii, atque communiter Thomistæ apud Dian. contra Sylv. Covarruv. Bellarm. Less. Laym. Lug. Conink, Tanner. Pirhing, & P. Friderich. n. 72. pluresque alios. Prob. 1. negativè, quia non sufficienter probatur nullitas Matrimonii inter affines primi gradus in linea recta per Jus naturale inducta; nam inter has personas nec datur superioritas & subiectio naturalis, nec ratio principii & principiat, nec specialis reverentia aut amicitia, imò major sæpe averio inter novercam v. g. & inter privignum, quam inter extraneos, nec tantus ardor libidinis, qualis inter cognatos &c. qui à natura deberet refrænari per inductam nullitatem Matrimonii; ergo nullum datur fundamentum de Jure naturali, in quo fundetur ista nullitas: ergo non datur. 2. à pari; quia non videtur esse major conjunctio inter privignum v. g. & novercam, quam inter fratrem & sororem, avum & neptem: sed inter hos spectato præcisè Jure naturali potest consistere Matrimonium, uti docuimus n. 13. & 15. 3. Iterum à pari: si affinitas oriatur ex copula illicita, non est impedimentum dirimens Jure naturali, licet sit in primo gradu lineæ rectæ, v. g. si aliquis duceret concubinam sui patris; uti docent communiter ipsimet Adversarii, nempe Laym. Lugo in Respons. Moral. lib. 1. dub. 40. n. 29. P. Friderich &c. & patet ex dispensationibus, quas in hoc gradu largiri non raro solet Pœnitentiaria, præsertim quoad usum Matrimonii à talibus jam contracti, quando hoc impedimentum est occultum, teste Rebello p. 2. de Just. l. 3. q. 15. n. 9. & fatetur Lugo. Ergo neque, si affinitas oriatur ex copula conjugali, erit impedimentum dirimens Jure naturali; cum stando in Jure naturali eadem sit conjunctio per copulam licitam ac illicitam, & hinc æquè ex ista atque ex illa oriatur affinitas, eò quod etiam per hanc duo fiant una caro, & una cognatio accedat ad fines alterius.

Oppones 1. Levit. 20. v. 11. 12. seqq. concubitus cum noverca, vel nuru, recensetur eodem contextu cum præpostera libidine & bestialitate: ergo Jure naturali æqualiter prohi-